

Praktická starostlivosť o tis obyčajný v CHKO Strážovské vrchy

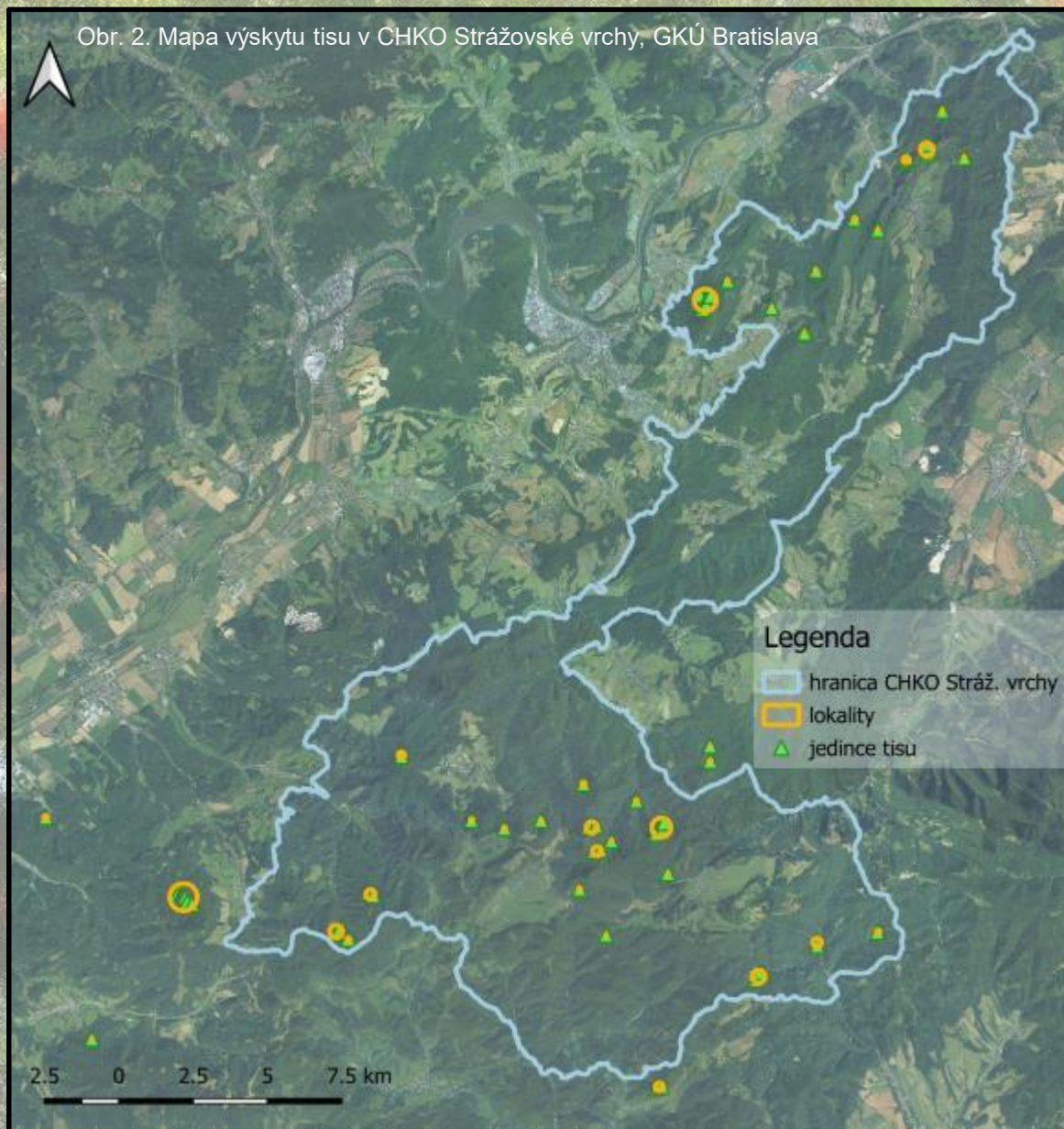
Ing. Beňadik Machciník
+421907 622 685, benik2003@gmail.com

Mapovanie výskytu tisů v kompetenčnom území S CHKO Strážovské vrchy

- 30 lokalít (3 mimo CHKO) s prirodzeným výskytom
- 125 vzrastlých jedincov

Obr. 1. Tis v NPR Maňínska tiesňava, V. Ruček, 2022

Škody na tisoch spôsobené jeleňou zverou

Obr. 3. Vytlkanie na mladom tise, Za Rohatou, B. Machciník, 18.7.2014

Obr. 4. Ohryz na tisoch, Galesgryp, B. Machciník, 10.4.2015

Škody na tisoch spôsobené jeleňou zverou

Obr. 5. Ohryz na tisoch, Jamy, B. Machcíník, 23.3.2023

Obr. 6. Ohryz na tisoch, Jamy, B. Machcíník, 23.3.2023

Medvedie záhryzy a škrabance

Obr. 7. Záhryz medveďa na tise, Galesgrep, B. Machciník, 8.10.2009

Obr. 8. Záhryz medveďa na tise, Galesgrep, B. Machciník, 28.5.2020

Medvedie záhryzy a škrabance

Obr. 9. Škrabance medveďa na tise, Jamy, B. Machcíník, 7.1.2022

Obr. 10. Škrabance medveďa na tise, Jamy, B. Machcíník, 20.1.2017

Medvedie záhryzy na iných drevinách

Obr. 11. Záhryz medveďa na smrekovci, Tužina, B. Machcíník, 5.8.2010

Obr. 12. Záhryz medveďa na smrekovci, Tužina, B. Machcíník, 9.3.2010

Medvedie záhryzy na iných drevinách

Obr. 13. Záhryz medveďa na borovici, Tužina, B. Machciník, 13.11.2012

Obr. 14. Záhryz medveďa na jedli, Tužina, B. Machciník, 20.3.2012

Ďalšie poškodenia

Obr. 15. Tis po vetrovej kalamite, Pov. Teplá, B. Machciník, 27.3.2013

Obr. 16. Tis poškodený stínkou, Súľov, B. Machciník, 3.3.2011

Prirodzená ochrana - nedostupnosť

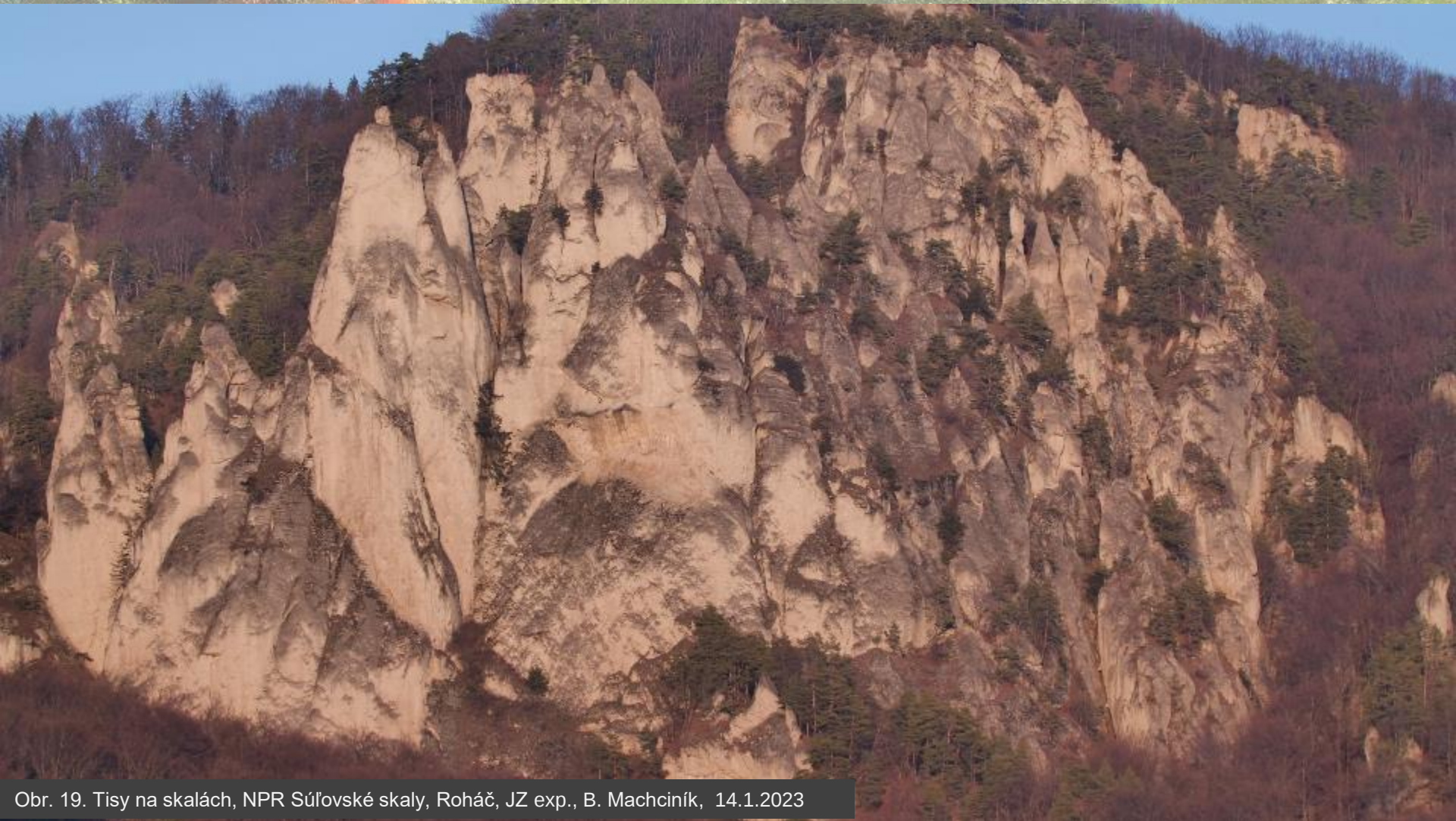

Obr. 17. Tisy na skalách, NPR Strážov, B. Machciník, 14.5.2017

Obr. 18. Tisy na skalách, NPR Strážov, B. Machciník, 16.4.2009

Prirodzená ochrana - nedostupnosť

Obr. 19. Tisy na skalách, NPR Súľovské skaly, Roháč, JZ exp., B. Machcíník, 14.1.2023

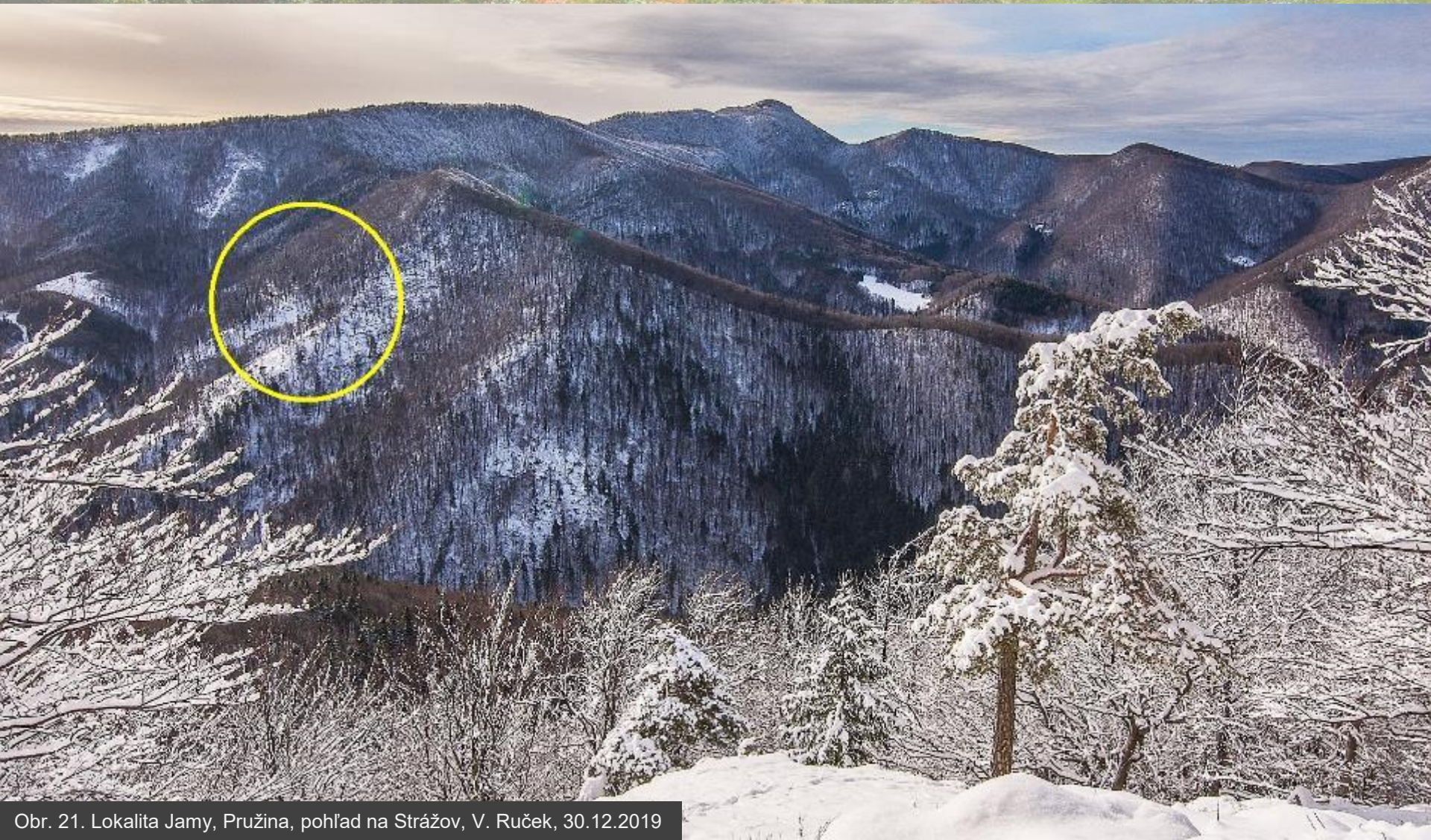
Realizované ochranné opatrenia

- lokalita Galesgrep, k. ú. Tužina, SV exp., 650 m.n.m., HSLT 411, (15 dosp. jedincov + bohaté PZ, LSR š.p.)

Realizované ochranné opatrenia

- lokalita Jamy, k. ú. Pružina, 800 m.n.m., V exp., HSLT 502 (8 dosp. jedincov, PZ, 2 sucháre, súkromní vlastníci)

Obr. 21. Lokalita Jamy, Pružina, pohľad na Strážov, V. Ruček, 30.12.2019

Individuálna ochrana semenáčikov

- lokalita Galesgrep, realizácia 2013, ochránených 15 jedincov
- krátkodobé riešenie, proti medveďom neúčinné
- poškodenie medveďom (r. 2014)

Obr. 22. Ochrana semenáčikov, Galesgrep, B. Machciník, 27.11.2013

Obr. 23. Medveďom zničená ochrana, Galesgrep, B. Machciník, 7.11.2017

Individuálna ochrana kmeňov

- lokalita Jamy (k. ú. Pružina)
- realizácia marec 2024,

Obr. 24. Obaľovanie pletivom, Jamy, B. Machcínk, 1.3.2024

Obr. 25. Obaľovanie pletivom, Jamy, B. Machcínk, 1.3.2024

Plošná ochrana oplôtkami

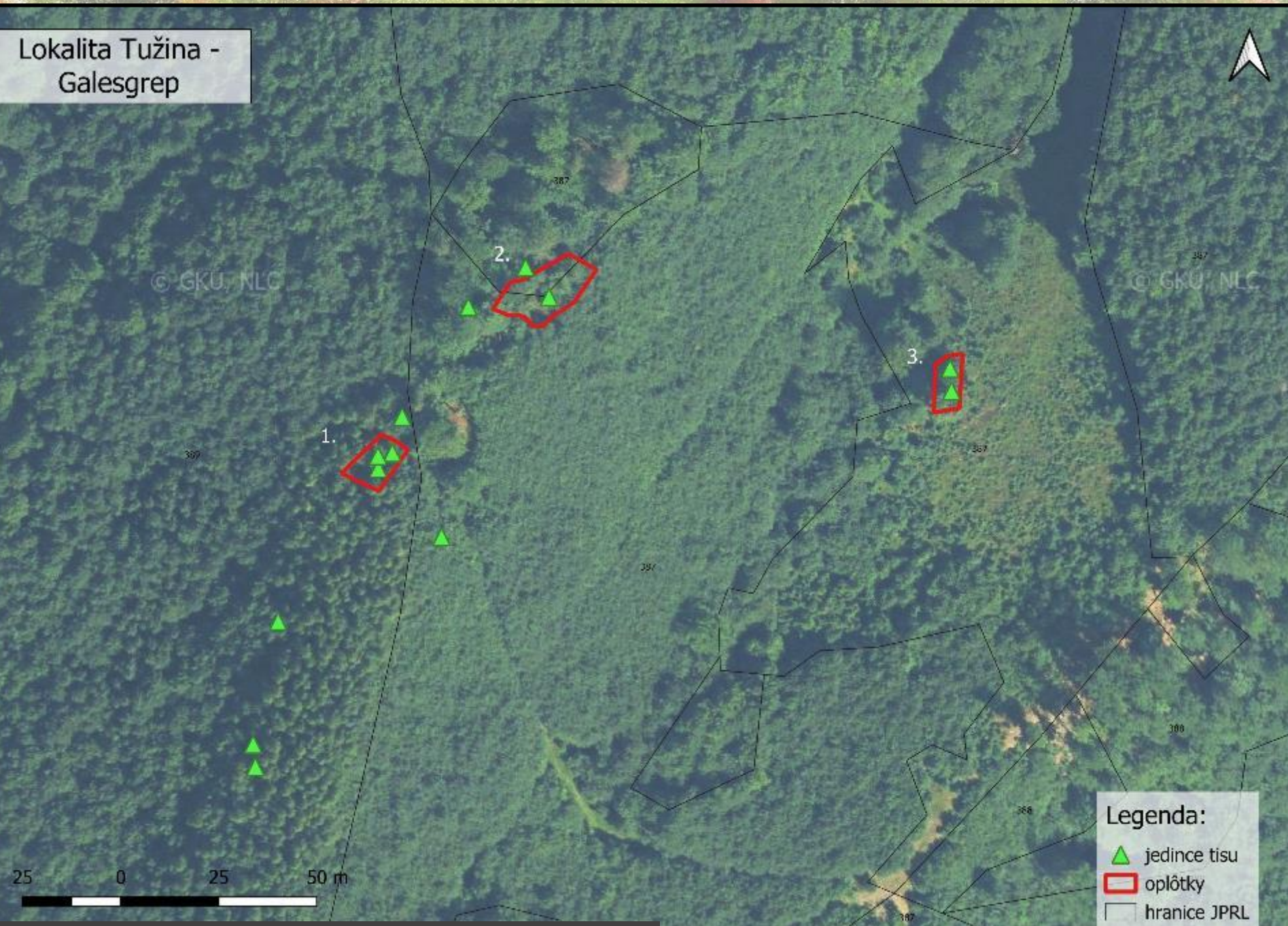
- v r. 2020 v k. ú. Tužina (Galesgrep), 3 oplôtky (spolu 4,6 áru)
- v r. 2024 v k. ú. Pružina (Jamy), 1 oplôtok (3 áre)

Obr. 26. Osádzanie kolov, Galesgrep, B. Machcíník, 21.5.2020

Obr. 27. Obaľovanie pletivom, Jamy, B. Machcíník, 3.6.2020

Lokalita Tužina -
Galesgrep

Obr. 28. Rozmiestnenie oplôtkov Galesgrep, B. Machcínk, GKÚ Bratislava

- prvý oplôtok, 1,2 áru, (3 samci + zmladenie)

Obr. 29. Tisy v oplôtku, lokalita Galesgrop, Tužina, B. Machcíník, 29.8.2020

- druhý oplôtok (1 samica + zmladenie)

- samica v 2. oplôtku (nálezový stav —> poškodená —> regenerácia)

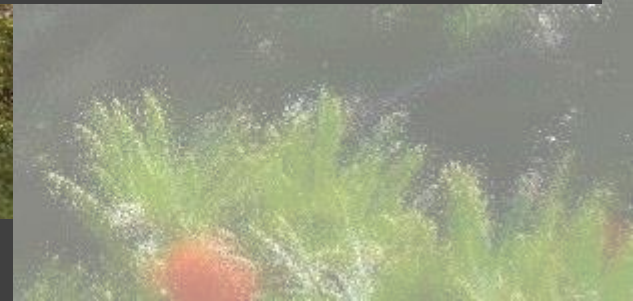
Obr. 31. tis ♀, nálezový stav, Galesgrep, B. Machciník, 10.9.2009

Obr. 33. tis ♀, 4 roky po oplôtní, Galesgrep, B. Machciník, 3.5.2024

Obr. 32. tis ♀, po opakovanom poškodení medveďom, Galesgrep, B. Machciník, 20.9.2019

- penetrák ako atraktant pre medvede

Obr. 34. Záhryz na kole, Galesgrop, B. Machciník, 25.6.2020

Obr. 35. Odtlačky medvedích láb, Galesgrop, B. Machciník, 3.6.2020

Podpora prirodzeného zmladenia tisú

- redukcia buka v 2. oplôtku (70-80%)
- miestne odstránenie opadu
- realizácia máj 2024

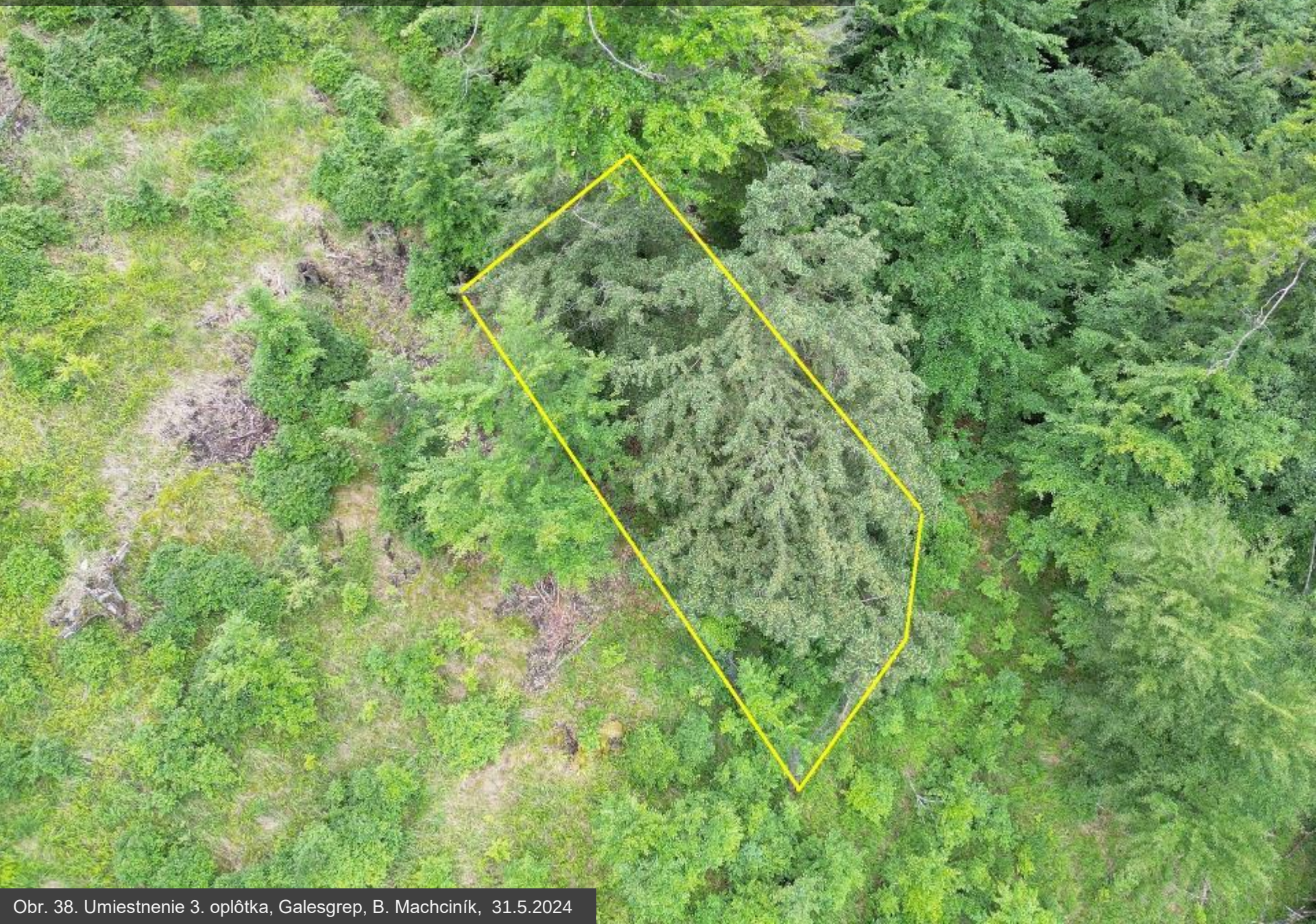

Obr. 36. Buková mladina s tisom po zásahu, Galesgrep, Tužina, B. Machciník, 3.5.2024

Obr. 37. Semenáčik tisú, Galesgrep, Tužina, B. Machciník, 13.8.2021

- tretí oplôtok, 0,9 áru (2 samci + zmladenie)

Obr. 39. Dva samčie jedince v oplôtku, Galesgrep, B. Machcínik, 13.8.2021

- tretí oplôtok (Galesgrep)
- 2 samčie jedince poškodzované medved'mi
- dorubom odclonené v r. 2009

Obr. 41. Poškodenie pletiva medved'om,
Galesgrep, B. Machciník, 13.8.2021

Obr. 40. Tisy ♂ v 3. oplôtku, Galesgrep, B. Machciník, 23.7.2020

Obr. 42. Medveďa zachytené pri pokuse o preliezanie oplôtky, Galesgrev, fotopasca, B. Machciník, 20.3.2022

2022/03/20 08:07:27

odkaz na video: <https://youtu.be/woUOZI-xRHo>

- štvrtý oplôtok, 3 áre (1 samica + zmladenie)
- realizácia september 2024

Obr. 44. Dokončovanie oplôtka, Jamy, B. Machciník, 11.9.2024

Obr. 43. Vynáška materiálu, Jamy, B. Machciník, 4.9.2024

Obr. 45. Transport kolov motorovým navijakom, Jamy, B. Machciník, 4.9.2024

Translokácia ôsmich semenáčikov

- realizácia máj 2024
- 5 km presun na lokalitu Dlhá lúka, k. ú. Tužina
- po poslednej kontrole úhyn 2 jedincov
- nášľapný kameň smerom k malofatranskej populácii

Obr. 46. Presadený semenáčik tisú, Dlhá lúka, Tužina, B. Machcíník, 3.5.2024

Ďakujem za pozornosť

